

14 Септември 2022

ProEpekt
Inovo

Структура на финансирање во рамките на ЕУ

1

Акциски Програми во заедницата на ЕУ

EU Programmes

Asylum, Migration and Integration Fund (AMIF)

Border Management and Visa Instrument (BMVI)

Customs Control Equipment Instrument (CCEI)

Connecting Europe Facility (CEF)

Citizens, Equality, Rights and Values Programme (CERV)

Creative Europe (CREA)

Customs Programme (CUST)

Digital Europe Programme (DIGITAL)

Europe Direct (ED)

European Defence Fund (EDF)

European Parliament (EP)

EU Anti-fraud Programme (EUFAP)

European Solidarity Corps (ESC)

Erasmus+ Programme (ERASMUS)

EU4Health Programme (EU4H)

European Social Fund + (ESF)

European Maritime, Fisheries and Aquaculture Fund (EMFAF)

Euratom Research and Training Programme (EURATOM)

Fiscalis Programme (FISC)

Innovation Fund (INNOVFUND)

Internal Security Fund (ISF)

Horizon Europe (HORIZON)

Single Market Programme (SMP)

Social Prerogative and Specific Competencies Lines (SOCPL)

EU External Action (RELEX)

Interregional Innovation Investments (I3)

Justice Programme (JUST)

Protection of the Euro against Counterfeiting Programme (PERICLES)

Pilot Projects and Preparatory Actions (PPPA)

Programme for the Environment and Climate Action (LIFE)

Promotion of Agricultural Products (AGRIP)

Research Fund for Coal & Steel (RFCS)

Union Civil Protection Mechanism (UCPM)

Information Measures for the EU Cohesion policy (IMREG)

3

Области на финансирање на Програмите на ЕУ

	ESF+	Horizon Europe	InvestEU	The European Single Market Programme	Erasmus+	Interreg	European Regional Development Fund	Citizens, Equality, Rights & Values	Global Europe	AMIF	Digital Europe (DIGITAL)
Sustainability											
Employment											
Innovation											
Entrepreneurship											
Inclusion											
Skills											
Cross border cooperation											
Finance											
Global Solutions											
Connectivity											
Competitiveness											
Digitalisation											
Equality											
Rule of Law / Rights											
Governance											
Migration											

4

4

ЕУ Фондови 2021-2027

- Отворени грант можности (за сите програми): 390 (на 14/09/2022) активни конкурси (од вк.1435 објавени)
- Најавени грант можности (за сите програми): 4

5

ИПА III 2021-2027

Заклучно со октомври 2021 година, буџетот на ИПА III изнесува 14,162 милијарди евра (за целиот Западен Балкан и Турција)

KEY ELEMENTS OF THE COMMISSION PROPOSAL

FUNDING 2021-2027	OBJECTIVES	WHAT'S NEW?
€14.162 billion in current prices* *€12.565 billion in 2018 prices	Promote shared values Reforms to modernise society and economy Post COVID-19 recovery Alignment with EU rules and standards Long-term stability & prosperity for all	More strategic Supporting fundamentals More investments and leverage of funds Greater impact through increased coherence

6

ИПА III 2021-2027

Според структурата, ИПА III е поделена на **5 прозорци и 17 тематски приоритети** :

7

7

ТЕМАТСКИ ПРИРИОРИТЕТИ

Прозорец 1: **Владеење на правото, фундаментални права и демократија**

- Правосудство;
- Борба против корупција;
- Борба против организиран криминал;
- Миграција и управување со граници;
- Фундаментални права;
- Демократија;
- Граѓанско општество.

8

ТЕМАТСКИ ПРИРИОРИТЕТИ

Прозорец 2: Добро владеење, усогласување на законодавството, добрососедски односи и стратешка комуникација

- Добро владеење;
- Административни капацитети и усогласување на националното со европското законодавство;
- Добрососедски односи и помирување;
- Стратешка комуникација, мониторинг, евалуација и комуникациски активности.

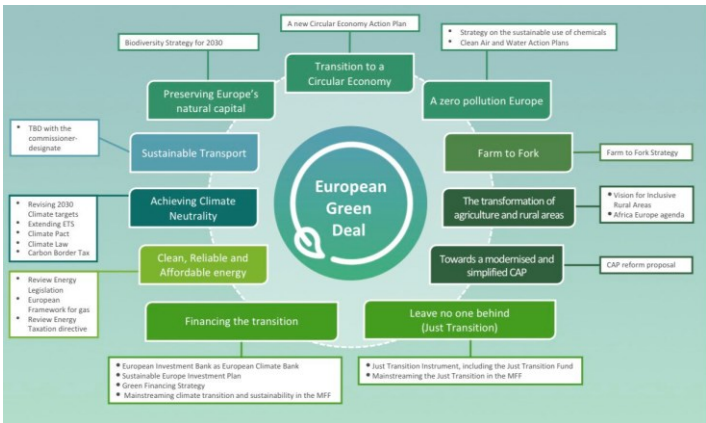

9

ТЕМАТСКИ ПРИРИОРИТЕТИ

Прозорец 3: Зелена агенда и одржлива поврзаност

- Животна средина и климатски промени;
- Транспорт, дигитална економија и енергетика.

10

ТЕМАТСКИ ПРИРИОРИТЕТИ

Прозорец 4: Конкуретност и инлузивен раст

- ☺ Образование, вработување, социјална заштита & инклузивни политики и здравство;
- ☺ Развој на приватниот сектор, трговија, истражување и иновации;
- ☺ Земјоделство и рурален развој;
- ☺ Рибарство.

11

ТЕМАТСКИ ПРИРИОРИТЕТИ

Прозорец 5: Територијална и прекугранична соработка

- ☺ Прекугранична соработка со ИПА земјите;
- ☺ Учество во микро регионалните стратегии.

12

Програми за прекугранична соработка

- **ИПА Програмите за прекугранична соработка** се еден од инструментите за претпристапна помош, чијашто цел е поддршка на прекуграничната соработка, помеѓу земјите ЕУ членки и земјите кандидати или потенцијални кандидати за влез во ЕУ.
- Имаме активни програми со сите 5 соседи
- Програмата е фокусирана/насочена кон неколку приоритетни оски и тоа: Развој и поддршка на локалната економија, Туризам, Вработување, Заштита на животната средина, Транспорт и Техничка поддршка.

14

Балкан медитеран

- ИНТЕРЕГ Балкан-Медитеран е програма за соработка, која произлегува и од силната волја на земјите учеснички да ја промовираат соработката во областа на Југоисточна Европа
- Програмата опфаќа пет (5) земји, три (3) земји-членки на ЕУ (Бугарија, Кипар и Грција) и две (2) земји кандидати, Албанија и Република Северна Македонија.
- BalkanMed е фокусиран на решавање на два клучни предизвици: територијална конкурентност и животна средина.
- Програмата ги има следните две приоритетни оски:
  - - Приоритетна оска 1: „Претприемништво и иновации“
  - - Приоритетна оска 2: „Животна средина“

15

Стратегија за Јадранско јонскиот регион

- Од април 2020 година, Северна Македонија е деветтата земја учесничка во Стратегијата на ЕУ за Јадранскиот и Јонскиот регион (EUSAIR), придружувајќи им се на Хрватска, Грција, Италија, Словенија, Албанија, Босна и Херцеговина, Црна Гора и Србија.
- Северна Македонија ќе учествува во сите структури на управување на Стратегијата, со координативна улога во столбот 2 (Поврзување на регионот), заедно со Италија и Србија. Целта на овој столб е да развие меѓусебно поврзани одржливи транспортни и енергетски мрежи во макро-регионот.

16

Кои се достапните донаторски програми во Мк?

17

Економски и инвестициски план на ЕУ за Западен Балкан

- Европската комисија го промовираше во февруари 2022 инвестицискиот пакет од 3,2 милијарди евра за поддршка на 21 транспортни, дигитални, климатски и енергетски проекти за поврзување во Западен Балкан.
- Ова е првиот голем пакет проекти во рамките на амбициозниот економски и инвестициски план на ЕУ за Западен Балкан, кој Комисијата го усвои во октомври 2020 година.
- Во текот на следните години, Економскиот и инвестицискиот план треба да мобилизира до 30 милијарди евра инвестиции, како комбинација од грантови, повластени заеми и гаранции.
- Оваа поддршка се реализира преку Инвестициска рамка за Западен Балкан (WBIF) – инвестициска платформа од повеќе донатори предводена од ЕУ и основно финансиско средство за спроведување на Економскиот и инвестицискиот план во областите на јавната инфраструктура и конкурентноста на приватниот сектор.

18

Економски и инвестициски план на ЕУ за Западен Балкан

- *Планот, исто така, предлага пат за успешна регионална економска интеграција со цел да се забрза приближувањето кон ЕУ и да се премостат развојните разлики за да се забрза процесот на интеграција во ЕУ.*

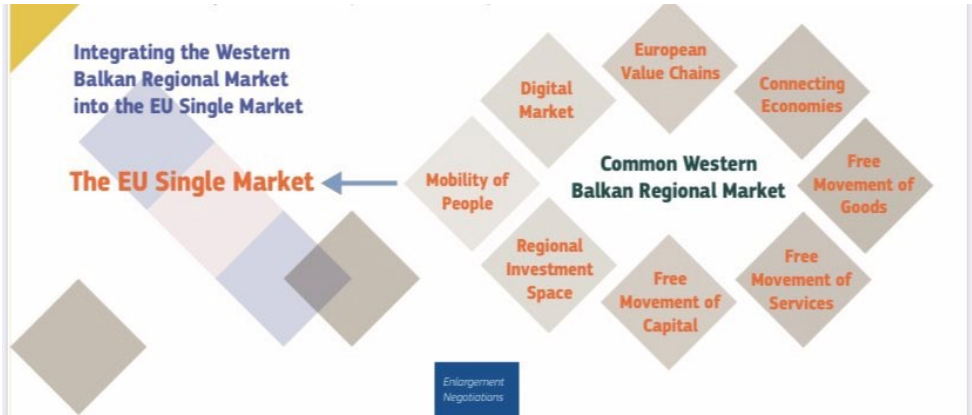

19

19

Економски и инвестициски план на ЕУ за Западен Балкан

- Овој план треба да помогне да се направи Западен Балкан еден од најатрактивните региони за инвестиции во светот.

20

20

Економски и инвестициски план на ЕУ за Западен Балкан

Главните механизми за обезбедување брзо распоредување на инвестицискиот пакет, за компаниите се :

- The Western Balkans Investment Framework
Инвестициската рамка на Западен Балкан

21

21

Економски и инвестициски план на ЕУ за Западен Балкан

- Значително финансирање на ЕУ за регионот веќе предвидено со ИПА III, ЕУ има за цел да обезбеди гаранции за да помогне во намалување на трошоците за финансирање и за јавните и за приватни инвестиции и да го намали ризикот за инвеститорите: поддршка преку Western Balkans Guarantee Facility (Инструмент Гаранција за Западен Балкан) (WBGF) кој има потенцијал да мобилизира до 20 милијарди евра инвестиции во следната деценија.

22

22

Економски и инвестициски план на ЕУ за Западен Балкан

- Western Balkans Enterprise Development and Innovation Facility (Инструмент за развој и иновации на претпријатија од Западен Балкан) (WB EDIF) и
- Инструментот Гаранција за Западен Балкан,
- Билатерални донатори и меѓународни финансиски институции

--

23

Економски и инвестициски план на ЕУ за Западен Балкан

Повеќе на оваа интернет страна:

<http://www.wbedif.eu/>

http://www.eif.europa.eu/what_we_do/resources/wbedif/index.htm

24

24

Швајцарска агенција за развој и соработка (сдц) 2021-2024

- Општата цел на швајцарската соработка е да се поддржи Северна Македонија да изгради социјално инклузивна демократија и пазарна економија, истовремено обезбедувајќи цврсто управување со природните ресурси и отпорност на климатските промени.
- 64'600'000 CHF
- Приоритети 2021-2024
  - Демократско владеење 22'500'000 CHF
  - Одржлив економски развој 19'500'000 CHF
  - Животна средина и одржливи јавни комунални услуги 22'000'000 CHF

25

Швајцарска агенција за развој и соработка (СДЦ) -2021-2024

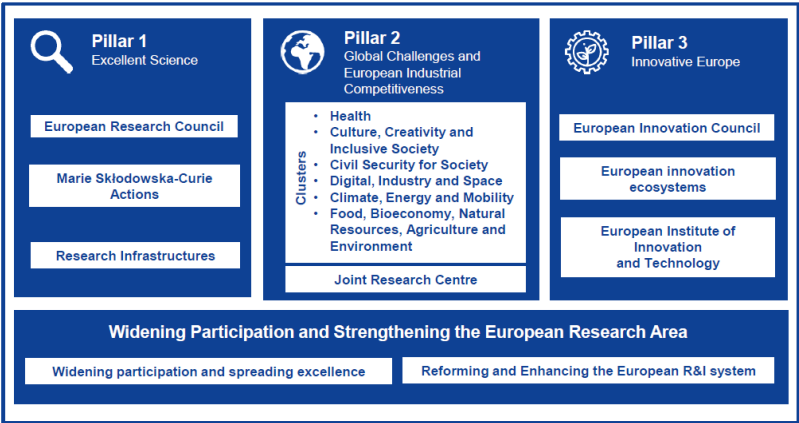
Животна средина и одржливи јавни комунални услуги

- Поддршка за јавните комунални претпријатија (градење на капацитети, техничка помош, ограничени капитални инвестиции) за подобрување на оперативните перформанси и обезбедување климатски паметни (климатски отпорни и ниско-јаглеродни) водоснабдување и санитарни услуги.
- Олеснување на пристапот на јавните комунални претпријатија до финансирање на поврзани приоритетни мерки за капитални инвестиции (енергетска ефикасност, обновливи извори на енергија).
- Поддршка за јавните комунални претпријатија и локалните власти за подобрување на квалитетот и одржливоста на услугите за водоснабдување и санитација (Делчево, Гостивар, Кочани).
- Поддршка за јавните комунални претпријатија и локалните власти (градење капацитети, техничка помош, ограничени капитални инвестиции) за зголемување на покриеноста и подобрување на ефективностa и одржливоста на услугите за управување со цврст отпад (Полошки регион).
- Придонес за имплементација на директивата на ЕУ за поплави и преведување на SFDRR во значајна акција за намалување на ризикот и ранливост и зајакнување на отпорноста на заедниците погодени од природни катастрофи (Полошки регион).
- Придонес за одржливо управување со екосистемите и природните ресурси (посебен фокус на најмалку развиениот брегалнички регион).

26

Horizon Europe

ХОРИЗОНТ ЕВРОПА - СТРУКТУРА

27

Horizon Europe

28

European Social Fund + (EaSI)

European
Social Fund

- *ESF+, ги следи истите цели на политиката како ESF+ со Европскиот столб за социјални права како главна рамка.*
- *ESF+ продолжува да ги поддржува социјалните иновации со повеќе мерки.*
- *ВАЖНО: ESF+ го интегрира поранешен Европски социјален фонд (ЕСФ), но исто така:*
- *Иницијатива за млади за вработување (ПОМ);*
- *Фондот за европска помош на најпогодените (FEAD);*
- *Програмата на ЕУ за вработување и Социјални иновации (EaSI) – со посветен финансиски буџет од 676 милиони евра.*

<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1561&langId=en>

29

European Social Fund + (EaSI)

European
Social Fund

ЕСФ+ дава директна поддршка на социјалните иновации преку Компонетата за Вработување и Социјални Иновација (EaSI). Се надоврзува на поранешната програма EaSI 2014-2020 година, со задржување на фокусот на креирање политики и општествено експериментирање врз основа на докази, поддршка на работната мобилност и нефинансиските инструменти за микрофинансирање и социјално претприемништво и тоа преку:

- поддршка на аналитички активности,
- градење капацитети и транснационални/прекуграничната соработка да се зајакне социјална заштита и социјална вклученост,
- фер услови за работа,
- еднаков пристап до пазарот на трудот,
- социјалното претприемништво и
- мобилноста на работната сила.

30

European Social Fund + (EaSI)

European
Social Fund

EaSI е фокусиран на следните главни приоритети на политиката:

- 1) вработување и вештини,
- 2) пазари на труд и мобилност на трудот,
- 3) социјална заштита и активно вклучување и
- 4) услови за работа

31

European Social Fund + (EaSI)

Кој може да аплицира во EaSI :

- Земјите-членки на ЕУ;
- Земјите од ЕЕА, во согласност со Договор за ЕЕА;
- Земји што пристапуваат во ЕУ, земји кандидати и потенцијалните земји кандидати, во линија со склучените рамковни договори со нив;

32

Програмата за единствен пазар (SMP)

- Средствата од Програмата за единствен пазар (SMP) го поддржуваат доброто функционирањето и управувањето со внатрешниот единствен пазар на ЕУ
- Вкупниот буџет на програмата за 2021-2027 година е 4,21 милијарди евра.
- SMP обединува неколку активности кои беа претходно финансиран за различни програми и тоа:
  - **COSME;**
  - **Европската статистика Програма (ESP) и**
  - **Известување и ревизија.**
- Поранешниот финансиски COSME инструмент се префрлени на Програма InvestEU.

33

Програмата за единствен пазар (SMP)

#SingleMarket

- SMP ги поддржува малите и средните претпријатија (МСП) преку пет алатки:
  1. **Enterprise Europe Network** која обезбедува интегриран пакет совети за МСП за тоа како да иновираат, да бидат поодржливи и еластични и пристапни на меѓународни пазари;
  2. **SME envoy network** (Мрежа на претставници на МСП) за промовирање регулативи и креирање политики погодни за МСП на ниво на ЕУ и на национално ниво;
  3. **Erasmus for Young Entrepreneurs** (Еразмус за млади претприемачи) кој промовира создавање на нови бизниси и развојот на вештините преку деловно менторство;
  4. **Joint cluster initiatives** (Заеднички кластерски иницијативи) како е збир на нови акции кои вклучуваат индустриски кластери.
  5. **Други активности** кои ја покриваат оваа цел на SMP и спроведување на Стратегија на ЕУ за МСП

34

Програмата за единствен пазар (SMP)

#SingleMarket

- Кој може да учествува?

SMP нуди поддршка на МСП за финансирање на:

- граѓански организации;
- МСП;
- локални, регионални или национални власти;
- образовни институции и засегнати страни.

- Подобни земји

- Земји-членки на ЕУ;
- Исланд;
- Норвешка;
- Лихтенштајн.
- Земји кои пристапуваат, земји кандидати и потенцијални кандидати:
- Северна Македонија;
- Косово;
- Црна Гора;
- Србија;
- Турција;
- Босна и Херцеговина;
- Украина.

35

Erasmus+

Еразмус+ е програма на ЕУ за поддршка на образованието, обуката, младите и спортот во Европа.

Тој овозможи искуства што го менуваат животот на повеќе од 10 милиони учесници во последните 30 години и ќе продолжи да нуди можности за широк спектар на поединци и организации за следниот седумгодишен програмски циклус (2021-2027).

Вкупен буџет 2021-2027 година. 26,51 милијарди евра

36

Creative Europe

Базирана на претходната Креативна Европа 2014-2020, Новата програмат, Креативна Европа ќе продолжи да ги поддржува европските културни и креативни сектори за тој период 2021-2027 година. Програмата се надоврзува и ја продолжува структурата на претходната програма со три насоки:

- „КУЛТУРА“, која ги опфаќа културните и креативните сектори со исклучок на аудиовизуелниот сектор;
- „МЕДИА“, која го покрива аудиовизуелниот сектор; и
- „МЕЃУСЕКТОРСКА СОРАБОТКА“, која ги опфаќа активностите во сите културни и креативни сектори.

За периодот 2021-2027 година, буџетот на програмата е проценет 2,44 милијарди евра, во споредба со 1,47 милијарди евра за 2014-2020 година

37

Совети ПРЕД да АПЛИЦИРАТЕ за финансиска поддршка

38

Потребни капацитети за обезбедување средства за проекти за грантови за локален развој

- Капацитет за планирање и подготовка на проекти
- Капацитет за наоѓање донатори и програми за финансирање
- Капацитет за наоѓање и воспоставување партнерства
- Капацитет за организација на тим за работа
- Капацитет за разбирање и примена на административно – финансиски процедури
- Капацитет за организирање на активности
- Капацитет за известување
- Капацитет за видливост на активностите
- Капацитет за следење и оценка на постогнувањата
- Капацитет за програмирање

39

Зошто да се учествува во Грант Академијата ?

- 65 часа обука и менторска поддршка:
  - 19 работилници од по 3 часа за 2 месеци
  - 7.5 часови менторска поддршка
- Договор за комплетирање на целосна апликација за 2+2 месеци
- Секој учесник се води од клучниот принцип „Активна подготовка на проектот за грант низ учење, редовно учество, сопствена работа и менторска поддршка во текот на целиот период на Грант академијата“;

40

И уште поважна причина за учество

- Од оние учесници и тимови кои напишале проект за време на Грант Академија, 71.4% или скоро **три од четири проекти добиле поддршка за грант**
- **Пријавување за есенската грант академија (22 септ.- 21 ноем. 2022)**
<https://tinyurl.com/esenska-grant-akademija-2022>

41

42

43